

FORSVAR

lokalsjukehusa!

Helseforetak fører til privatisering

Arbeiderpartiregjeringa innførte fra 1. januar 2002 den såkalte sjukehusreformen.

Regjeringa: «Helseforetakenes rolle er å sørge for best mulig drift av egne virksomheter. Helseforetakene kan produsere tjenestene selv, eller kjøpe nødvendige tjenester av andre tjenesteytere, for eksempel spesialister, laboratorier eller private sykehus.» Omskrevet til vanlig norsk: Private sjukehus er helt ok.

Sjukehusa vurderes ut fra om de «bedriftsøkonomisk lønnsomme». Kriteriene burde være folks behov og hvordan helsevesenet klarer å hjelpe dem. Men slik er det ikke. I stedet sørger staten for at det kommer for lite penger til helseforetaka. I 2003 var underskuddet på 4 milliarder, og det har økt hele tida. Svaret fra den samme staten er at da må sjukehusa bli mer «effektive», dvs spare penger. Dermed selges sjukehusbygninger, og det blir nedlegging av avdelinger og av hele sjukehus.

Det private markedet har økt voldsomt. Det var også meniga. Helseforetaka gir penger til private sjukehus for at de skal utføre operasjoner, i stedet for at sjukehuset gjør det sjøl til en billigere penge. Privatisering av offentlige tjenester lages for at privat kapital skal dannes eller øke ved hjelp av offentlige penger.

Helseforetaka fikk en ny styringsform. Politikerne ble kastet ut av styrene. Fagforeningene fikk redusert sin innflytelse. Foretaka ledes som om de var private bedrifter med kortsiktig lønnsomhet som mål. *Les mer på side 2 og 3.*

Les mer om virkningene av privatiseringa av sjukehusa i den nye boka til Erling Folkvord:

Stopp tjuven! - En redningsaksjon for velferdsstaten

Av Erling Folkvord
Utgiver: Tidsskriftet Rødt!
Pris: 80 kroner + porto
Bestill: Postboks 124
Sentrum, 3251 Larvik eller
roedt@online.no

Boka handler om hva som er bakgrunnen for privatiseringsbølgen, om Milton Friedman og Chicago Boys, arbeidsløshet som politisk virkemiddel,

EØS ødela Husbanken, Norge som de rikes skatteparadis, kollektivtransport på anbud, NSB, Post og Tele som AS, privatisering av skolen, pensjonsreformen og mye mer! Helt aktuell!

RØD SOMMERLEIR 5.-10. JULI

LEDER

Jorun Gulbrandsen

Stem faktisk, ikke taktisk!

Mange vil ha vekk Bondevikregjeringa og høyrepolitikk. Vi også. Er det da lurt å stemme AP eller SV, sjøl om man egentlig ønsker å stemme RV?

Å stemme «taktisk» kan like godt bli en støtte til ei borgerlig regjering. Ved 2001-valget i Hordaland konkurrerte RV og KrF om sistemandatet. KrF vant. Når dette skrives, konkurrerer Torstein Dahle i Hordaland med Lars Sponheim fra Venstre om sistemandatet.

I Oslo i 1997 mangla det under 700 stemmer på at Erling Folkvord ble gjenvalgt på Stortinget. Akkurat nå ser det ut til at det er KrF og FrP som RV konkurrerer med i Oslo om sistemandatet.

Hvis de som har RV som sitt førstevalg, faktisk stemmer RV, kommer RV inn både fra Oslo og Hordaland

Vi skal ikke ha et regjeringsvalg. Det er ikke to alternative «styrer» vi skal stemme på, men på ulike partier, for å sende våre representanter til nasjonalforsamlinga. Så vil opptellinga vise hvem som kan og vil danne regjering.

Politisk må en spørre om ikke ei ny regjering bare betyr *ny kurs mot samme mål*. Ledelsen i Ap er jo *enig* med Høyre! Stikkord: EU, WTO og GATS. Privatisering av Statoil, Posten, jernbanen. Sjukehusreformen. Store skatteletter til de rike (1992). Pensjonsreformen. USAs okkupasjon av Irak og Afghanistan. SV makter ikke å være noen opposisjon. De vil regjere landet sammen med AP.

Ethvert parti som tar mål av seg til bare å administrere dagens kapitalisme, vil være nødt til å gjennomføre en liberalistisk politikk.

Hvis ei AP-SV-SP-regjering skal bli bedre enn den vi har, vil det *bare* være resultatet av et vedvarende press fra fagbevegelsen, kvinnebevegelsen og antikrigsbevegelsen, og at RV er på Stortinget bærer bevegelsenes krav inn til avstemning og oppmerksomhet.

Med RV på Stortinget, vil det faktisk være et parti til venstre for regjeringa. *Ikke ellers*. Så hvis du er rød, stem rødt! Stem RV!

RØDT! 2A-2005:

SOSIALISMEN I KINA – HVOR BLEI DEN AV?

Tidsskriftet Rødt! kommer nå med en rykende fersk oversettelse av ei bok om Kinas økonomi, skrevet av de amerikanske marxistene Martin Hart-Landsberg og Paul Burkett. Dette ekstrasnummeret gir en grundig analyse av endringene i kinesisk økonomi og virkningene innenlands, i Sørøst-Asia og i verden ellers.

Pris 50 kr.

Bestill fra roedt@online.no

Lokale sjukehus i fare

Privatisering av helsetjenestene går for sakte i nord. «Helse Nord» finner derfor nye måter å kvitte seg med oppgaver på. Å flytte helsetjenesten fra lokalsjukehusa til kommunene er først og fremst økonomisk motivert. Resultatet blir nedlegging av lokale sjukehus.

akp.no: Hvorfor er så mange lokalsjukehus trua?

Frode Bygdnes: Privatiseringa går mer på skinner i sør. Der gjøres over 10 prosent av operasjonene i private klinikker. Med bare 212 kirurgiske inngrep i private klinikker i nord, er det ikke nok mat for de private (tall fra 2003). Lojaliteten til lokalsjukehuset er nok også større i nord. Derfor: Helse Nord er den «minst effektive», ut fra kriteriet om å kutte kostnadene.

Derfor har Helse Nord laga sin egen strategi. Den er slik: Når de ikke kan privatisere, skal de lempe forpliktelsene for helsepolitikken over på kommunene. Helse Nord har laget en rapport med tittelen «Desentralisering av spesialisthelsetjenester i Helse Nord». Strategien der

er å skyve ansvaret nedover, men samtidig bli sittende med den faglige styringa. Spesialisthelsetjenesten skal nå legge premissene for primærhelsetjenesten.

«Helsemarkedet»

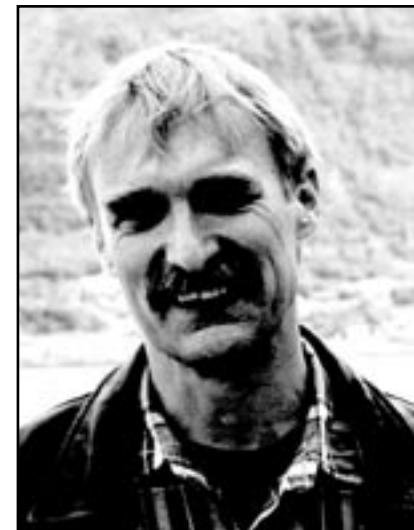
Helse Nord har analysert markedet. De ser at de store, voksende gruppene er

- flere sjuke eldre,
- folk med psykiske lidelser,
- rusmisbrukere.

Dette er tunge pasienter som Helse Nord er redd for å få inn i sitt system. De er nemlig ressurskrevende. Hvis de kan få disse pasientene til å bli i primærhelsetjenesten, vil kostnadene kunne bli kommunene sitt ansvar. Derfor har de tenkt at disse skal behandles i kommunale sjukestuer. Det må dermed etableres sjukestuer i kommuner som ikke har lokalsjukehus.

akp.no: Blir ikke dette veldig dyrt for det lokale leddet?

FB: Helse Nord vil gjennom spesialisthelsetjenesten legge føringer for hvordan strukturen rundt ei sjukestue skal være. Kommunene vil bli pålagt å investere i teknisk utstyr for telemedisin, videokonferanser og opplæring av personell. Videre vil Helse Nord kunne selge tjenester og

Frode Bygdnes er representant for RV i kommunestyret i Harstad og i fylkestinget for Troms. Han er medlem av sentralstyret i AKP.

veiledning til kommunene.

Fra lokalt til sentralt

Helse Nord sier de skal hjelpe kommunene med å få mer penger fra staten. Det viser at Helse Nord ikke har tenkt å betale det nye som skal settes i gang, men kommunene tror det.

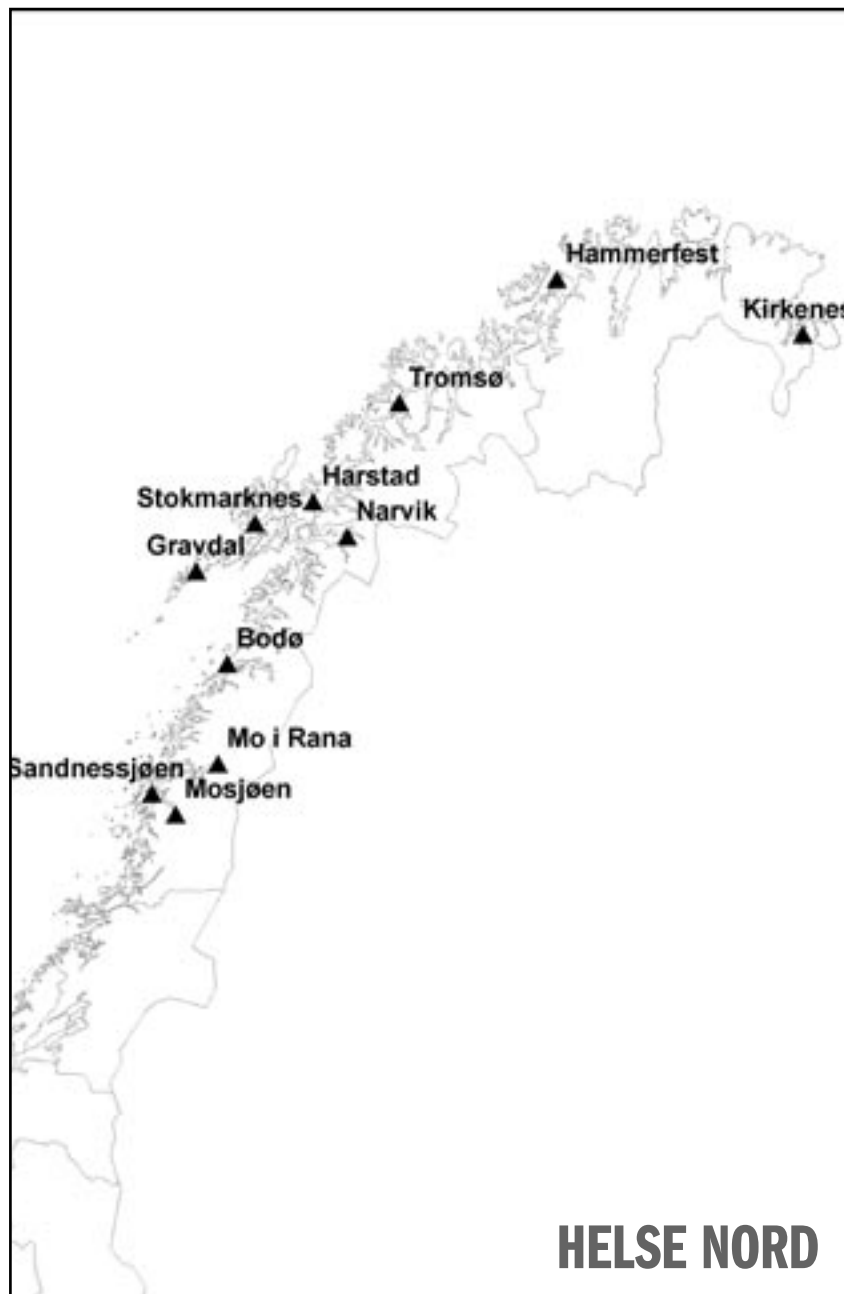
På side 17 i høringsnotatet («Desentralisering ...») som nevnt over) står det at tiltaka «ikke skal bidra til å øke det samlede volum av tjenester». Denne oppbygginga av primærhelsetjenesten skal altså ikke føre til økt kapasitet. Samtidig sier de at de må styrke basisplassene hos Helse Nord, som blant annet vil si Universitetssjukehuset i Nord-Norge (UNN). Enkel matematikk viser da at denne satsinga skal tas fra de lokale sjukehusa. Det betyr at lokalsjukehusa i Kirkenes, Hammerfest, Harstad, Narvik, Stokmarknes, Gravdal, Mo i Rana, Mosjøen og Sandnessjøen blir strippa.

Medisinske sentre er «inne»

akp.no: Hva skal de lokale sentrene gjøre?

FB: Rapporten fra nasjonal gruppe for samhandling og desentralisering, oppnevnt av de regionale helseforetaka sjøl, plasserer institusjonstypene langs en akse med spisskompetanse øverst og breddekompetanse nederst. På denne aksene deles sjukehusa opp i regionsjukehus, sentralsjukehus, lokalsjukehus og nærsjukehus. I tillegg innføres begrep som distriktsmedisinske sentre (DMS) med og uten dagkirurgi.

DMS-ene skal, som legevaktene, være kommunenes eieransvar. I den nasjonale helseplanen stopper helseforetakas faglige ansvar ved legevakta. Dette faglige ansvaret skal også omfatte de kommunale sjukestuene. Helseforetaka tar over styringa av helsetjenestene på alle nivå, men lar kommunene få regninga. Oppgaver skal gå fra sentralt til lokalt. Penger skal gå fra lokalt til sentralt.

HELSE NORD

Folkebevegelse for lokalsjukehus

Det er laget minst 27 støtteforeninger for lokalsjukehus rundt om i landet. Disse har organisert nettverket «Folkebevegelsen for lokalsjukehusene» 23. april i år møttes 18 representanter fra 14 av støtteforeningene i Oslo. Aksjonskomiteer fra alle fem helseregionene møtte. På dette møtet vedtok Folkebevegelsen å bruke valgkampen til å synliggjøre manglende politisk styring, nedbygging av tilbud og underfinansiering i hele sjukehussektoren.

Folkeaksjonen stiller seks krav til politikerne som skal på tinget:

- Lokalsjukehusa skal inneholde døgnkontinuerlig kirurgisk og medisinsk akuttberedskap.
- Fødetilbudet skal opprettholdes og forbedres.
- Sjukehusa skal tilbake til offentlig forvaltning og underlegges demokratisk styring.

- Den desentraliserte sjukehusstrukturen opprettholdes, og den tvungne sentraliseringa må stoppes.
- Privatiseringsbølgen må stoppes fordi den undergraver og raserer det offentlige sjukehus-tilbudet.
- De økonomiske bevilgningene må sikre et desentralisert og trygt helsetilbud.

<http://www.fjordinfo.no/forsvarsjukehuset/index.html>

Lokalsjukehus er «ute»

akp.no: Hva skjer med lokalsjukehusa?

FB: I forbindelse med planer om nybygg for Stokmarknes sjukehus, kan det se ut som om de nå har tenkt å bygge et DMS i stedet for et lokalsjukehus. Innsparingene er hardest på lokalsjukehusa. Alt tyder på at Helse Nord er i ferd med å ribbe lokalsjukehusa for innholdet, nettopp for å omgjøre dem til distriktsmedisinske sentre. Og det ser ut til at fagmiljøene først merker og reagerer på denne utviklinga. Derfor kan en se at det største problemet nå er rekruttering av fagfolk. Uten faglig innhold er grunnlaget for lokalsjukehusa borte.

Går denne strategien igjennom, er alle lokalsjukehus i landet trua. Vertskommunene bør spesielt være på banen for å sikre at lokalsjukehusets innhold opprettholdes, slik at de ikke bare står igjen med et DMS, som de sjøl vil komme til å få det økonomiske ansvaret for.

Signalene er at folk sitt helse-tilbud blir avhengig av den enkelte kommunes økonomi. Dette er en ny helsereform som har det til felles med de andre reformene, at kommuner blir pålagt økonomiske forpliktelser uten at pengene følger med. Dette er et nytt tiltak til å redusere velferdsgodene våre. Og reformen er så dramatisk at den vil overdøve alle rop om evaluering av helsereformen.

Ta kampen inn i Stortinget

akp.no: Hva kan gjøres?

FB: Den nasjonale helseplanen er utarbeida av de regionale helseforetaka sjøl. De er ikke folkevalgte. Men så lenge departementet skal styre helseforetaka, er det helt nødvendig å konfrontere Stortinget med disse planene. Men det virker som om ingen vil ta oppgjør med at Arbeiderpartiets Tore Tønne fjerna alle folkevalgte fra styrene i helseforetaka.

Alle politikerne som i dag er på tinget, godtar planene og premisset som legges for rasering av lokalsjukehus. Til og med SV er uklar på dette, så lenge Ballo nettopp reklamerer for denne modellen i Alta. Vi trenger sårt uredde talspersoner, som kan si i fra og protestere mot de angrepa som kommer mot lokalsjukehusa. Nå er det viktig å få representanter inn på Stortinget som ikke lar seg binde av taktiske allianser og regjeringsspørsmål. Vi trenger slike som Erling Folkvord og Torstein Dahle. Vi trenger våre egne RV-ere i nord som Berit Mortensen fra Nordland og Jens Ingvald Olsen fra Troms.

VISJONER OG SLAGORD ...

Noen tjener nok på sjukehusreformen. F.eks slagords- og visjonsmakerne. Her er noen eksempler:

- HELSE BERGEN** – alt handler om mennesker
- HELSE FONNA** – førsteval for framtidens pasient
- HELSE NORD** – helse i nord der vi bor
- HÅLOGALANDSSYKEHUSET** – kvalitet, omsorg og service, du er viktigst!
- SUNNAAS SYKEHUS** – en vei videre
- SYKEHUSAPOTEKENE** – når trygghet er avgjørende
- HELSE SØR** – respekt, tilgjengelighet og faglig dyktighet
- BLEFJELL SYKEHUS** – nær deg og dine
- RINGERIKE SYKEHUS** – for deg når du trenger det
- HELSE MIDT-NORGE** – på lag med deg for din helse

Kvinner liv

Leder menn best??

Selv om andelen kvinnelige leger er på vei opp, med en kvinneandel blant medisinstudentene på over 50 prosent, er andelen kvinnelige leger i lederstillinger fortsatt svært lav. Bare 17,1 prosent av lederstillingene i helsevesenet er besatt av kvinner, ifølge statistikk fra Legeforeningen. Blant annet er 9,4 prosent av landets professorer i medisin kvinner, mens 14,5 prosent av avdelingsoverlegene er det. Tallet på kvinnelige leger som er aktuelle som ledere øker, men andelen kvinnelige ledere stiger ikke tilsvarende. Altså går tendensen den gale veien.

Arbeidsgivere plager gravide

Likestillingsombudet opplevde i fjor en markant økning i antall henvendelser som gjaldt forskjellsbehandling knyttet til graviditet eller fødselspermisjon. Disse sakene står for over 20 prosent av alle saker hos ombudet. Nesten annenhver sak fra arbeidslivet gjelder slik diskriminering.

Pupper, lår og fotball

UEFA-president Lennart Johansson mener kvinnefotballen ville tjene økonomisk med mer fokus på spillernes fysiske utseende. – Bilder av spillere med flott utseende vil trekke flere sponsorer til kvinnefotballen, sier Johansson ifølge nyhetsbyrået Reuters.

Radikale jenter

Jenter stemmer til venstre. Gutter til høyre. 43 prosent av unge jenter vil stemme SV. 38 prosent av unge gutter vil stemme FrP. RV var som vanlig ikke med i målinga. Kilde: VG og TV2

Menneskehandel:

ROSA hjelper døgnet rundt

ROSA informerer om bistand og beskyttelsestilbud i hele Norge 24 timer i døgnet for kvinner utsatt for menneskehandel eller andre som kommer i kontakt med menneskehandelen eller som vil vite mer. Du kan være anonym.

Telefon **22 33 11 60**

Mobil 90 55 46 06

Telefaks 23 01 03 01

E-post: stopp.kvinnehandel@online.no

Against Trafficking
Do You Need Help?
Call **22 33 11 60**

Historisk overblikk

- Innføring av et slags flerparti-system i 1950. Men det blir bare holdt ett valg mellom 1950 og 1960.
- Det nepalske kommunistpartiet (CPN) blir stifta i 1949.
- I 1960 sparker kongen regjeringa og tar over makten. Fram til 1990 blir det innført et slags partiløst system, «Panchayat», med kongen som overhode.
- En massebevegelse tvinger fram et flerpartisystem igjen i 1990. For det meste har Nepali Congress hatt flertall. Men også et reformistisk marxist-leninistisk parti, Communist Party of Nepal (United Marxist Leninists), har sittet i regjering. Men økonomien har blitt svekka, og regjeringene gjennomførte ingen viktige reformer.
- I 1996 bestemmer Communist Party of Nepal (Maoist) seg for å begynne folkekrigen.
- I 2001 dreper kronprinsen kongen, dronninga og ti andre medlemmer av familien pluss seg sjøl. Kongens bror, Gyanendra, tar over.
- I juni 2001 deltar CPN(Maoist) i dannelsen av CCOMPOSA

(Coordination Committee of Maoist Parties and Organizations of South Asia). Nepals kamp får ringvirkninger i India og andre naboland.

- Folkekrigen vinner stadig terreng. Skiftende regjeringer evner ikke å gjennomføre reformer, styre eller inngå en fredsavtale med maoistene. Maoistenes viktigste krav i forhandlingene er: Ei ny midlertidig regjering, ei grunnlov-givende forsamling, ny grunnlov og innføring av republikk. Det var fredssamtaler i 2001 og 2003.

- I november 2001 gjennomfører maoistene en offensiv mot hovedkvarterene i 20 av landets 75 distrikter og erklærer dannelsen av et landsråd, United People's Revolutionary Council.

- USA, Kina, Russland og Japan erklærer støtte til kongens kamp mot maoistene.

- I mai 2002 sender Storbritannia og USA penger, mens India forsyrer kongen med våpen.

- CPN (Maoist) blir ført opp på USAs offisielle terrorliste i 2003.

- CPN (Maoist) erklærer i februar 2004 at de kontrollerer 80 prosent av landet. Men alle store byer er kontrollert av den føydale regjeringa.

- I februar 2005 innfører kongen unntakstilstand og arresterer hundrevis av politikere, journalister osv. Maoistene krever fortsatt forhandlinger med regimet, med omtrent de samme krava som i 2001. Etter innføring av unntakstilstand har maoistene også foreslått et samarbeid med de øvrige politiske partiene for å kaste kongedømmet.

Raude flagg på verdas tak

Nepal er eit lite land, klemt mellom kjempene India og Kina. Her kjempar revolusjonære og andre for å frigjera landet frå føydalisme, byråkratkapitalisme og imperialism.

Det har ikkje vore større skilnader mellom rike og fattige i verda enn det er i dag. Dei rikaste er ufatteleg rike, medan dei fattigaste er like fattige som før. Nepal er eit land heilt i botn av skalaen. Om det står om Nepal i norske aviser, er det stort sett fordi nokon har vore på toppen av Everest, det høgste fjellet i verda. Men dei fattigaste i det fattigaste landet, korleis trur de at dei har det?

80 prosent av folket i Nepal bur på landsbygda. Utan elektrisitet, rennande vatn, og med elendige sanitære tilhøve og helsetenester. Kvinnene har ein venta levealder på 52 år. Kvart år vert kring 12 000 jenter, stort sett i alderen 9 til 16 år, sendt i prostitusjon i India. Dei fleste opplever ikkje trettiårsdagen sin.

Folkekrig fra 1996

I 1996 starta folkekrigen i Nepal. Initiativet vart teke av Nepals kommunistparti (maoistane). Dei fyrste åtaka var retta mot politifolk og politistasjo-

nar for å skaffa våpen. Stort sett alle våpna til geriljaen er tekne frå politiet og hæren. Statsstyrkane derimot får våpen frå India, Storbritannia, USA, Belgia og no den siste tida frå Kina.

Stormaktspolitikk

Imperialistane og dei regionale stormaktene er redde for at Nepal skal vera starten på ein revolusjon i heile Sør-Asia. Dei vil ha stabilitet og orden i det strategisk viktige området. Det er alt mykje kontakt mellom dei maoistiske revolusjonære gruppene i India og Nepal, og det går nærast ein slags revolusjonær korridor frå det sørlege India og til Nepal. Inspirert av revolusjonen i Nepal vart det nyleg skipa eit kommunistparti for fyrste gong i Bhutan.

Deler ut jord

Programmet til maoistane er å gje jorda til dei som dyrkar ho. Dei vil ta jorda frå dei rikaste bøndene og fordela ho til dei som arbeider der. For dei mellom-

store bøndene vil dei krevja tak på kor mykje dei kan ta i leige av dei jordlause. All gjeld dei jordlause har, vil verta annullert. Dette programmet for jord-revolusjon er alt gjennomført i delar av Nepal.

Føydale tradisjonar

I områda der den nye makta rår, vert føydale tradisjonar utfordra, som polygami, arrangerte ekteskap og kasteundertrykking. Kvinner har fått rett til å eiga og arva jord, til å skilja seg og til å vera med og kjempa i militiaen eller geriljahæren. Det vert sagt at 40–50 prosent av styrkane til maoistane er kvinner.

Ny stat

Den nye makta vert etablert med folkevalde lokale og regionale styresmakter. I tre firedelar av Nepal er det den nye folkemakta som styrer det sivile livet. Det er oppretta sivile styrer mange stader, og dei har gått saman og danna «det sameinte folkets revolusjonære råd» (United Peoples' Revolutionary Council). Fleire nasjonale minoritetar har fått eigne rettar innanfor dette systemet.

Kamp for demokrati

14. februar 2005 avsette kong Gyanendra regjeringa i eit kupp. Det avslutta 14 år med konstitusjonelt monarki og gjeninnførte direktestyre frå kongen. Maoistane krev ei grunnlov-givande forsamling, slik at ein kan få fram korleis folk vil at Nepal skal sjå ut. Folkekrigen har tvinga fram ein situasjon der dei ulike politiske kreftene må ta stilling mellom kongen og dei revolusjonære sine krav.

Dette er og ein kamp for presse- og organisasjonsfridomen og for nasjonalt sjølvstende. Det er ein kamp mot at USA og dei regionale stormaktene India og Kina skal bestemme over landet på verdas tak.

Med såpe og barberblad

Unicef er en av flere organisasjoner som driver humanitært hjelpearbeid i Nepal.

De sier: Det er 3,3 millioner barn i Nepal. Når barna får tilskudd av A-vitamin to ganger i året, spares 12 000 liv.

Omtrent halvparten av barna i Nepal lider av underernæring og vokser ikke som normalt. 194 barn under fem år dør daglig av diaré og akutte luftveisinfeksjoner. Nesten 70 000 barn dør hvert år av sjukdommer en kan forebygge.

Kvinner dør i barsel

Av drøye 800 000 barn som hvert år fødes i Nepal, dør nærmere 54 000 før de fyller ett år – mange på grunn av diaré. Ytterligere 20 000 dør før de fyller fem. 4400 kvinner dør årlig i barsel, og 90 prosent av kvinnene føder hjemme uten kvalifisert hjelp.

Unicef deler ut ei lita pakke til kvinnene. Den inneholder et såpestykke, et sterilt plastunderlag, et barberblad og en steril hysingstump.

I områder der informasjon om hygiene og ernæ-

ring har blitt diskutert med kvinnene, har kvinner sjølv tatt egne initiativer, og spedbarndødeligheten er halvert.

Kvinnekamp i Nepal

Fattigdom og et dårlig utbygd helsestell betyr døden for tusenvis av kvinner. Prostitusjon og usikre aborter skader og tar liv. Kvinner i Nepal slåss for å endre situasjonen.

I 1997 ble protestbevegelsen «Kvinner i sort» startet med utgangspunkt i nettverksorganisasjonen AATWIN (Alliance Against Trafficking in Women and Children in Nepal). Den startet med å ha en stille demonstrasjon i Katmandu, med plakater og løpesedler, hver siste fredag i måneden. Budskapet er: Stans handelen med kvinner og barn. Tusenvis av kvinner og barn blir hvert år solgt til prostitusjon i India.

Abort

I 2002 avkriminaliserte regjeringa abort. Parlamentet vedtok en lov som gir kvinner rett til sjølbestemt abort de første tolv ukene i svangerskapet og de første atten ukene dersom svangerskapet er en følge av voldtekt eller incest eller truer kvinnens helse.

Nepal har verdens fjerde høyeste dødelighet i forbindelse med svangerskap/fødsel, og seks kvinner dør daglig som følge av aborter. Abort har hittil blitt straffet med fengsel opp til 20 år.

Helsevesen mangler

Men som i mange fattige land: Sjølbestemt abort er veldig viktig fordi det åpner helsevesenet for kvinnene.

Men når helsevesenet omtrent ikke finnes for kvinner flest, er de nesten like langt. Det er ikke nok leger eller andre med helseutdanning der flertallet kvinner bor. Kvinner vil derfor fortsette å ta aborter på sin farlige måte til fattigdommen er utrydda.

Kilde: FOKUS

LES OGSÅ: Kvinnekamp i sari – møte med kvinner i India og Nepal.
www.akp.no/hefter/nepal.pdf

FAKTA OM NEPAL

- Befolkning 27,7 millioner, hvorav 9,5 millioner er under 18 år.
- Religjoner: Hinduisme 80,6 %, buddhisme 11 %, islam 3,6 %.
- Befolkningsveksten er 2,3 % per år.
- I 35 % av bryllupene er bruden under 16 år. I 7 % av bryllupene er hun under 10 år.
- Cirka 12 000 kvinner per år utsettes for trafficking.
- 56 % av barna er feilernært.
- Det er 24 764 personer per lege (1998).
- Antall barn per kvinne: 4,4.
- Andel lese- og skrivekyndige over 15 år: menn: 63 %, kvinner: 28 %.
- 12 % av befolkningen bor i byer.
- Jordbruk utgjør 40 % av Nepals bruttonasjonalprodukt. I Norge utgjør jordbruk 1,9 %.
- Industrien utgjør 22 % av BNP men bare 6 % av arbeidsstyrken er tilknyttet industrien.
- Forventa levealder 59,9 år.
- Arbeidsløsheten er 47 %.
- Det er 13 telefoner per

Kart: CIA

1000 innbyggere, 7 tv-er og 11 biler.

Kilder: Economist, Wikipedia, www.cwin-nepal.org, Induspak

Gravlegg EU!

EU har gått på en smell. Det likner det som skjedde i juni 1965. Da nekta Frankrikes president Charles de Gaulle å møte i Ministerrådet i sju måneder.

Også i 1965 gjaldt det forslag som ville ha svekka nasjonale styringsorganer til fordel for overnasjonale organer innen EF, som EU het den gangen. Franskmennene vendte ikke tilbake til Ministerrådet før i 1966, da de andre medlemslandene hadde akseptert at rådet ikke kunne tvinge et medlemsland til å gå med på vedtak som brøt med landets særlig viktige nasjonale interesser.

Konflikter mellom kapitaler

Finansieringa av den felles landbrukspolitikken (CAP) var et sentralt stridstema. Frankrike tvang gjennom sin vilje ved denne korsveien og sinka integrasjonstakten i EF

for en lang periode. Nitten år seinere tvang England, som da var blitt ei EF-stormakt, gjennom ei særbehandling i form av fast rabatt på de britiske innbetalingene til felleskassa. Det var i 1984.

På krisemøtet i Brussel nylig var det konfrontasjonen mellom Englands og Frankrikes særinteresser som først og fremst forsterka den krisa som det franske *non* og det nederlandske *nee* utløste. Det illustrerer at dette ikke bare dreier seg om de konstitusjonelle sidene ved den nye EU-grunnlova. Alle toppsjefene er jo blitt enige om den formelle grunnlova! Det er de økonomiske realitetene som tvinger fram uenigheter i den praktiske politikken. På samme måte som folk sin motstand mot grunnlova bygges opp ved at de er misfornøyde med de resultatene EU-prosjektet nå serverer.

EU-reformismen

Dersom en setter opp «eliten mot folket» som den grunnleg-

gende motsigelsen i EU-prosjektet, så ender en opp i flokken til EU-reformatorene, de som vil drive krisehjelp for EU. Det er de som vil reforhandle; ta utgangspunkt i Nice-traktaten og forbedre den på noen punkter og komme fram til en slags løser samarbeidsavtale. En slags parallell til 1966-løsningen.

Forsterke utbyttinga

Men EU i 2005 er noe helt annet enn EF i 1966. Hensikten med den grunnlova som nå er begravd, var jo å forsterke den utbyttinga av folk som kapitalistene i alle EU-land tvinges til. Det er reindyrking av markedsliberalismen, ytterligere angrep på sosiale tjenester, arbeidsfolks rettigheter og pensjoner det gjelder. Forfatningskrisa som vi ser nå, dekker over at det er sjølve den økonomiske unionen, euroen, ja hele Maastricht-avtalen det står om. Uansett Reiulf Steens og andres vyer om at EU skal bli «fredens prosjekt», så er det nåtidens menneskefiendt-

lige utbyttingsprosjekt det er snakk om. Å tru at EU skulle bli et Europas snille FN, er som om Fanden skulle kle seg i hvitt og sitte med rompa bar på en kald sky.

I grava med EU!

Det er bra om EU-prosjektet går i grava. Det vil bedre betingelsene for den klassekampen som

kan gi folkene i Europa muligheter til å avskaffe den rå kapitalistiske utbyttinga og skape et likeverdig samarbeid mellom Europas folk og nasjoner. Norge bør bruke anledningen til å komme seg ut av den økonomiske EØS-tvangstrøya, før EU-krisa gjennom denne påfører Norge ytterligere skader.

Det største behovet er arbeid

Stadig flere mennesker skyves ut av arbeidslivet på tross av fine mål om «et inkluderende arbeidsliv». Det er eldre arbeidstakere og folk med ulike funksjonshemninger. Ei gruppe det er lite snakk om, er de med psykiske lidelser.

akp.no spør Randi Solberg: *Hva er problemet?*

Randi: Har du noen gang hatt en ny jobb der du var veldig usikker? Til du fikk øvelse og det gikk bra. Noen sliter litt på samme måten hele tida. De føler at de aldri strekker til, blir febrilske og redde for å gjøre feil. Slik er det for mange som er disponert for angst og depresjon.

akp.no: Hva kan gjøres?

Randi: Et arbeidsliv som ikke er så stressa. Ta inn flere folk. Hvis alle fortsetter i det tempoet som er nå, må alle uføretrygdes om noen år.

Det er mange grader av psykiske lidelser. Noen klarer seg fint. Andre har store problemer, fordi atferden er så forskjellig fra det som regnes som «normalt». Når bemaninga blir skåret ned til beinet, er det ingen som har tid til det lille nødvendige ekstra: Snakke med folk.

Fontenehuset

akp.no: Hva er Fontenehuset?

Randi: Det er et klubbhus som drives av og for medlemmene med hjelp fra noen få ansatte. For å bli medlem må du ha en psykiatrisk sykdomshistorie. Enten har du vært i jobb og er blitt sjukmeldt. Eller du har aldri vært i jobb, men ønsker på sikt å komme ut i arbeidslivet. For noen er det nok bare å jobbe på huset. Vi tvinger ingen til noe som helst.

Huset er oppe fra 8 til 16. Vi kaller det en arbeidsorientert dag. Vi er inndelt i fire enheter: Kontor, kjøkken, arbeid og service og en studieenhet. Morgenmøter planlegger dagens arbeid. Jeg er på kjøkkenet. På ei stor tavle skriver vi oppgavene. Alle melder seg på. Er vi veldig få, er det ting som ikke blir gjort. Huset er avhengig av medlemmene. Vi lager lunsj til klokka 12. Det er som regel et varmt måltid til 20 kr. Vi driver også en kafé hvor det selges kaffe, kaker og smørbrød. Alle priser er til selvkost. Vi har ikke lov å ha inntekter verken på lunsjen eller i kafeen. Klokka ett er det nytt arbeidsmøte, og vi planlegger resten av dagen.

Lage jobber

akp.no: Hvordan kan en få jobb?

Randi: Når du har blitt medlem, og du har vært der regelmessig, kan du få et over-

gangsarbeid når det blir noe ledig. Da jobber du i en bedrift utenfor huset mot lønn. Det kan være en 15-20 timer i uka i ca 6 måneder. Arbeidsgiver betaler lønna. Hvis du blir sjuk, skaffer Fontenehuset vikar, slik at ikke jobben sier at du er et problem. Det er veldig trygt. Det er vanskelig å finne jobber som alle kan klare. De er jo rasjonalisert vekk. Det er ikke lenger noen som bare kan ha som jobb å sette på oppvaskmaskin og gjøre klar til lunsj. Eller bare stå og kopiere. Det er mulig å lage sanne job-

ber, men hvem vil?

Respekt og sjøltillit

akp.no: Myndighetene snakker om «arbeidslinja». Hva er det?

Randi: Sånn som regjeringa tenker «arbeidslinja», er ikke fint. De tenker: Flest mulig i arbeid, koste hva det koste vil, da sparer vi sosial- og trygdepenger. Men å kreve at alle slags folk skal ta all slags arbeid, går ikke. Og husk at de med psykisk sykdom har mest trøbbel med å skaffe seg jobb.

På Fontenehuset er arbeid en rettighet som blir attrak-

tiv. Du får respekt og sjøltillit. Arbeid betyr mye bedre økonomi. Det betyr et sosialt liv, for det er på jobben folk får mest av det sosiale. Mange som lever av trygder, mister nettverket når de mister jobben. Fontenehuset har i dag 225 medlemmer, og det er gratis. Stedet er litt kommunistisk: Du yter etter evne og får etter behov. Det største behovet: Hjelp til å få arbeid.

www.fontenehuset-oslo.no

Bare omkamp vil sikre folkepensjonen

Stortingsflertallet har vedtatt hvordan folk skal få lavere pensjoner. Blant annet er besteårsregelen bytta ut med en alleårsregel. Heismontør og RV-medlem Terje Skog har sett nærmere på hvordan dette betyr lavere pensjoner.

Besteårsregelen best

Terje: Besteårsregelen er best for de aller fleste vanlige lønnsarbeidere. Med den blir din pensjon bestemt av de 20 åra du hadde høyest lønn. Du får full pensjon dersom du har jobba fulltid eller deltid i 40 år. Med alleårsregelen blir din pensjon bestemt ut fra hva din samla inntekt blir i løpet av 43 år. Da vil også dine verste år telle, altså en versteårsregel.

Tabellene ljuger

akp.no: Har du regna på det?

Terje: Ja. De tabellene som har versert i avisene, er misvisende av mange grunner. Når det gjelder besteårsregel, er de helt på trynet, fordi de alle bygger på den utrolige forutsetninga at du tjener like mye hvert år i 43 år! Det er det ingen som gjør. I løpet av et langt liv er det tider da det går dårlig på inntektssida og tider da det klaffer fint. For å dekke over at besteårsregelen er best, har man altså lagd tabeller der man tjener likt i 43 år.

Omkamp

akp.no: Nå er reformen vedtatt. Hva skal vi gjøre da?

Terje: Vi tar omkamp! Det vil si at vi skal mobilisere i folket for å få tilbake besteårsregelen og folkepensjonen slik den har vært fram til i dag. Det er Stortinget som avgjør hva slags folkepensjon vi skal ha.

Men det er presset og kampen som føres utafør Stortinget, som avgjør om de tør å vedta ødelegginga av folkepensjonen videre.

Ved stortingsvalget er RV det eneste partiet som konsekvent har kjempa for å forsvare folkepensjonen. SVs representant i kommisjonen gikk med på nedskjæringene. Og nå vil SV gå i regjering med Arbeiderpartiet, til tross for at dette vil måtte bety at de skal være med på å slakte folketrygda. RV-representanter på Stortinget vil være konsekvente forsvare av folketrygda!

Terje Skogs eksempel

I dag får du pensjon på grunnlag av de tjue beste inntektsåra dine. La oss si at du i alle disse har en helt normal inntekt med overtid og det hele på 4,5 ganger grunnbeløpet i folketrygda, det såkalte G. Da tjener du akkurat nå 264 501 kroner

i året. Med en av modellene får du da 145 182 kr i pensjon.

Nå skal de innføre alleårsregelen. Gjennomsnittet av alle års inntekt er per definisjon lavere enn gjennomsnittet av de tjue beste åra. La oss anta at du – i tillegg til de tjue beste – har tjue år med bare 70 prosent av den gode lønna. Da blir snittet av førti år 224 826 kroner, og pensjonen etter den samme modellen blir 135 425 kroner. Altså nesten 10 000 kroner mindre.

I tillegg har stortingsflertallet bestemt at dersom det årskullet du tilhører, lever lenger (i snitt) enn det som er tilfellet i dag, så skal den årlige pensjonen reduseres tilsvarende (for total pensjonssum skal være den samme). En som er tjue år i dag, forventes å ha fire år høyere levealder enn de som

Terje Skog var leder for heismontørstreika mot sosial dumping. Han er leder av El&it-forbundet i Oslo og er aktiv i RV.

går av nå. Det betyr at pensjonen går ned 18 000 kroner til, til 117 142.

Og når du endelig får denne lavere pensjonen, så vil den altså ikke bli oppjustert med lønnsutviklinga, men bare med halvparten av reallønnsveksten.

RØD★UNGDOM

Telefon: 22 98 90 70 E-post: ru@sosialisme.no Web: <http://www.sosialisme.no>

REBELL:

Kidsa har alltid rett

Det er tidlig på morran, og vi møter de deilige gutta i Rebell Merchandise. De har store planer, et kunstnerisk samarbeid med Gatas Parlament, og jo større de blir, jo mer vil de gjøre.

Ta over moteindustrien

Vegard Oner og Erik Boogie i Rebell Merchandise har planene klare. Total overtakelse av det skandinaviske markedet, for å så arbeide videre mot full dominans av moteindustrien på global basis. På den måten skal de gjennomføre revolusjon ovenfra, bortenfra eller rett igjennom.

Grunnen til at Rebell driver med businessen sin var til å begynne med for å få chicks (uspesifisert) og tjene masse penger. Etterhvert fikk de dårlig samvittighet og begynte non-profit. «Før så var alle politiske t-skjorter stygge,» sier Erik, «og de lukta vondt.» Vegard legger til at alle de kule t-skjortene dessuten var dyre, så derfor var det en nødvendighet at de gjorde noe med det.

Styrer motebildet

Går du en tur i Oslos gater bør du ikke bli forbausa om du ser et klesplagg fra Rebell pryde opptil flere forbi-passerende. Vegard forteller stolt at han på vei til intervjuet observerte flere Rebell t-skjorter.

Det er ikke bare på gata t-skjortenes budskap spres. Media er også godt dekket, og du tar nok ikke feil hvis du tror du har skimta et Rebellplagg i Big Brother, Sommeråpent eller RedaksjonEN. De har også figurert i alt av musikkvideoer og bøker.

Rød Ungdoms nettbutikk

Gi din skjerv til revolusjonen! Blakk deg på revolusjonær litteratur, moteriktige t-skjorter eller en bombshit hiphopskive fra nettbutikken vår. Vi har mye kult å by på og et sortiment i konstant vekst. Vi liker best at du betaler på forhånd. Da er vi sikre på å få penga våre. Du får ytterligere betalingsinformasjon tilsendt på mail, når du har sendt av gårde din bestilling.

Har du noe vi bør selge i nettbutikken? Hvis du eller dine har laga hefter, bøker, t-skjorter eller noe annet spennende som hører hjemme i en revolusjonær nettbutikk, bør du sende en epost til thorongil@sosialisme.no, så kan vi snakkes om det.

Andre ting? Send en epost eller ring 22 98 90 70.

Framtida

Framover kommer det blant annet t-skjorter mot USAs slitsomme tilstedeværelse overalt i verden og flere eksemplarer av populære old school classics. Dessuten skal Rebell ta over sportsklærindustrien ved å lansere Noregs rap- og småtaggarlag fotballdrakt. Denne er det mulig å spesialbestille med navn og nummer. De kommer kun i veldig begrensa opplag.

På veien videre holder Rebell alle dører åpne. De har lyst til å lage både undertøy og finger- vanter og vurderer de fleste klesplagg, men for å få realisert ønskene må det først være et marked for dette. Hittil har Rebell alltid jobba i skjæringspunktet hiphop/politikk, men nå leiter de etter andre crossovermarkeder de kan lansere varer for. Først skal de prøve å nå homo-gangsters.

Har du lyst på t-skjorter?

For å bli litt kulere enn de andre, lurer du vel på hvor disse t-skjortene er å få tak i? Svaret da er Tronsmo bokhandel (Rebell tar sterkt avstand fra den drøye prisen de selger for her), hos Alto Braveboy på GSF i Gamlebyen i Oslo, www.gatasp.no, Rød Ungdom sin nettbutikk på www.sosialisme.no og på diverse arrangementer. Av åpenbare årsaker er t-skjortene billigst rett fra Rebell. Prisen er opprinnelig 150 kr og Rebell jobber helt uten profitt, bortsett fra at de påspanderer seg sjøl et julebord en gang i året som betaling.

Rød Ungdoms sommerleir

Sommerleiren 2005 går mot å bli en uhørt suksess, og allerede er leiren blitt større enn i fjor. Med to måneder igjen har det strømmet inn over 200 påmeldinger på leiren, og ifølge lagene er enda flere i vente. Derfor sikter vi mot stjernene og har oppjustert mobiliseringsmålet til 250 feststemte aktivister. Utenom 250 røde ungdommer kommer også Abusters, FETT, Liv Gulbrandsen, Gatas Parlament, Røde Sauer, Appendix, Definite, Gerd Brantenberg og mange, mange flere.

Interessert? Lysten på fem dager med sommer, sol og sosialisme? Meld deg på sommerleir på www.sosialisme.no, ring 22 98 90 70 eller send en mail til ru@sosialisme.no Stedet er idylliske Utøya, og DU er invitert!

AKP.NO – AVISA TIL ARBEIDERNE KOMMUNISTPARTI

Feir hundre år med sjølvstende!

Innimellom alle konsertane, kunstutstillingane, barneteatera og alle dei andre tilskippingane (og maset) dette året kan det vera godt å tenkja etter kvifor me eigentleg har denne markeringa.

Mange spør seg om 1905 i grunnen er so viktig. Eg meiner at 1905 fortener all mogleg merksemd, av di hendingane det året handlar om to viktige prinsipp: demokratisk styring og nasjonal sjølv- råderett.

Det var politikarane på Stortinget som trassa kongen gong på gong og til slutt oppløyste unionen 7. juni, då dei erklærte at kong Oscar II ikkje lenger var norsk konge. Ved folkerøystinga var det berre 194 som var mot dette

vedtaket, eit overveldande ja til eit fritt Noreg.

Me skal feira at me fekk ei eiga røyst i verda, seier det statlege selskapet Noreg2005. Eg vil gjerne vera med på å feira at det er hundre år sidan me vart ein sjølvstendig stat, av di eg vil at Noreg skal vera sjølvstendig lenge. Motstanden mot unionen er like aktuell no som for hundre år sidan. Den viktige feiringa i år vert difor at me feirar at me skal vera sjølvstendig i mange hundre år framover.

Det statlege selskapet vil ikkje laga ei jubileumsmarkering som kan verta oppfatta for nasjonalistisk. Me må passa oss slik at me ikkje får ei sjølvgratulerande feiring, meiner dei. Men det må vera lov å gratulera oss sjølve i år. Og når me gratulerer oss sjølve, gratulerer me den nasjonale sjølvrådet. Og

det er ikkje nasjonalistiske eller diskriminerande i noko vis, den nasjonale sjølvrådet. Forsvaret for at alle nasjonar skal kunne få avgjera si eiga framtid sjølv, er eit universelt prinsipp.

Oppmodinga mi er difor: feir norsk sjølvstende ekstra i år og bu deg samstundes på ein ny kamp mot ein ny union!

Eva Marie Mathisen

KALENDER AKTIVIST-SOMMER

■ 5.–10. JULI – STRANDHEIM

Rød sommerleir
www.folkets-kamp.org/sommerleir2005/

■ 4.–10. JULI – NESODDEN

Sommerleir Ungdom mot nar-
kotika, www.umn.no/

■ 21.–24 JULI – LUNDE

Ungdom mot EUs sommerleir,
www.umeu.no/

■ 5.–10. AUGUST – BOLÆRNE

Sommerleir Natur og Ungdom,
www.nu.no/sommerleir05/

■ 8.–13. AUGUST – UTØYA

Rød Ungdoms sommerleir,
www.sosialisme.no

■ 13.–20. AUGUST

Nei til EUs aksjonsuke
www.neitileu.no

■ 13. AUGUST

«Union eller fortsatt sjøl-
styre?» Debatt klokka 1700,
festmøte 1930. Stiklestad
nasjonale kultursenter. Arr:
Trondheim Nei til EU

■ 24. AUGUST- OSLO

Hva skjer med alderspen-
sjonen? Bjørgulf Claussen
og Erling Folkvord.
Representanter for Oslo Ap og
Oslo SV. Sted: Blindern.
Arr: Oslo RV og AKP på
Universitetet i Oslo

■ 3. SEPTEMBER – OSLO

Demonstrasjon for ny politikk,
www.oslo2005.no/

■ 24.–25. SEPTEMBER – OSLO

Kvinner på tvers,
home.no.net/kptvers/

■ 21. OKTOBER – BERGEN

Konferanse: Hva skjer med
skole og utdanning?
Arr: Hordaland AKP

VIL DU GI EN GAVE TIL AKP.NO?

Avisa har nå kommet ut i tre år. Opplaget er 6 500, til 1. mai 8 000. Avisa kommer 9-10 ganger i året. Den deles ut på gata, og du kan abonnere gratis. Det er nå 1 800 abonnenter. AKPs medlemmer og innsamlinger sørger for driften. At vi i blant får gaver også fra folk som står et stykke unna AKP, synes vi er gledelig. Alle i redaksjon og produksjon jobber gratis. Det som koster, er trykking og porto. Vil du være med? Send ditt bidrag til kontonummer 0530 1189356.

På forhånd takk og vennlige tanker fra Jorun Gulbrandsen og hele redaksjonen

Kom på Raud sommarleir 5.–10. juli!

Strandheim leirstad (Nærnes, Hurum)

Barnehage. Pionerleir – sjå eigen annonse.
Pris: vaksen 1600, student 1100, barn 600

Tysdag 5/7: Sosialisme. Korleis får me sosialistisk folke-
styre? Innleiingar og debatt. Kva type parti treng me?
Skuleringsseminar. Irak: Terrorisme eller frigjerings-
kamp? Kveldstema.

Onsdag 6/7: Sosialisme. Diskusjon i grupper og plenum.
Dialektikk. Skuleringsseminar. Abortkampens historie.
Kor står slaget no? Kveldstema.

Torsdag 7/7: Nordområda – det nye sentret for
stormakts-rivalisering og ressursran? Innleiing, grupper
og debatt. Historisk materialisme. Skuleringsseminar.
Økonomi. Skuleringsseminar. Kva skjer i EU no? Korleis
påverkar det den norske EU-debatten? Kveldstema.

Fredag 8/7: Kvinnepolitisk dag!

Valkamphelg med Torstein, Erling, Marte og Trude.

Fredag: Kvifor er RV sin kvinnepolitikk best?

Laurdag: Kvifor stemma RV, er ein ny kurs mogleg? og SV
– på parti med folk flest? Valkampverkstad om skule og
om pensjonskamp.

Sundag 10/7: Ut av NATO? Debatt.

Program: <http://www.folkets-kamp.org/sommerleir2005/>

Påmelding: akp@akp.no, tlf 22 98 90 60

Raud sommarleir, c/o AKP, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo

I samarbeid med Populus - studieforbundet folkeopplysning

RØDT!

Rødt! er AKPs tidsskrift. Bladet kommer ut med minst fire nummer i året. I 2004 ble det sju numre.

Pris: 240 kroner.

Skoleungdom under 18 år: 75 kroner

Du får et prøveeksemplar ved å sende en epost til roedt@online.no

www.akp.no/roedt/

Fiks ferdig ferie:

Pionerleir

6–15 år

5.–10. juli, Strandheim leirstad, Nærnes

Ei uke med telt, klatring, voksenprøve, nattløp, mange nye venner, bading, dansing, fotball, De Store Pionerlekene, krabber, myggstikk, skrubbsår og mye mer

Felles reise fra Oslo, ledere med lang erfaring

1000 kroner for hele uka – søskenmoderasjon mulig

Vil du vite mer? Telefon 22 98 90 60

www.folkets-kamp.org/sommerleir2005/

Leiren arrangeres samtidig med Rød Sommerleir 2005, hvor det er tilbud for voksne (egen annonsering)

ABONNER PÅ AKP.NO
FÅ AVISA GRATIS I
POSTEN KVAR MÅNAD